PROGRAM PROFILAKTYCZNO - WYCHOWAWCZY

PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ ZAKONU PIJARÓW

IM. ŚW. JÓZEFA KALASANCJUSZA

W RZESZOWIE

Rzeszów 2021

Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2021/2022

1. Podstawy ewaluacji:

a) badania prowadzone w związku z ewaluacją wewnętrzną,

b) ankiety dla uczniów, rodziców i nauczycieli,

c) priorytety polityki oświatowej – edukacja zdalna w czasie pandemii

W szkole rozpoznawane są potrzeby edukacyjne uczniów, co potwierdza w niemal 100% badana grupa nauczycieli. Nauczyciele diagnozują możliwości edukacyjne wszystkich swoich uczniów, zapoznają się z opiniami i orzeczeniami oraz realizują na swoich zajęciach zalecenia Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej. Badania wykazały, że nauczyciele nie ograniczają diagnoz do uczniów zagrożonych i zdolnych, ale obejmują nią wszystkich uczniów każdego zespołu klasowego. Diagnoza możliwości edukacyjnych uczniów w opinii badanych nauczycieli przeprowadzana jest w różnej formie. Nauczyciele rozpoznają potrzeby edukacyjne uczniów przede wszystkim w oparciu o wyniki testów i sprawdzianów, bieżące wyniki w nauce i obserwacje uczniów, rozmowy z rodzicami i pedagogiem szkolnym.

Szkoła zapewnia profesjonalne wsparcie uczniom o szczególnych potrzebach edukacyjnych. Stara się, aby pomoc była bardziej dostępna, zindywidualizowana, dostosowana do rzeczywistych potrzeb i możliwości psychofizycznych ucznia oraz efektywna. Duży nacisk kładziony jest na współpracę z rodzicami.

W szkole pomoc psychologiczno – pedagogiczna udzielana jest m.in. w formie:

- różnorodnych kół zainteresowań
- zajęć dydaktyczno – wyrównawczych;
- zajęć rewalidacyjnych;
-korekcyjno-kompensacyjnych
- logopedycznych
- porad i konsultacji.

Nauczyciele przede wszystkim zapoznają się z informacjami zawartymi w orzeczeniach i opiniach Poradni PPP, prowadzą rozmowy z rodzicami , obserwują zachowania i analizują możliwości swoich uczniów. Konsultują z pedagogiem szkolnym przypadki trudnych zachowań wśród dzieci, szukają sposobów rozwiązania problemów. Biorą pod uwagę opinie nauczycieli uczących w danej klasie oraz spostrzeżenia i sugestie rodziców. Różnicując treści programowe (sprawdziany, prace domowe) i tempo pracy uczniów. Stosując różnorodne metody i formy pracy czynią proces dydaktyczno – wychowawczy bardziej efektywnym. Nauczyciele dostosowują dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi sprawdziany, różnicują treści programowe (sprawdziany, prace domowe) i tempo pracy uczniów. Stosując

różnorodne metody i formy pracy sprawiają, że proces dydaktyczno – wychowawczy jest bardziej efektywny.

Zajęcia organizowane w szkole w dużym stopniu odpowiadają zaleceniom opinii i orzeczeń z PPP. Uczniowie mogą uczestniczyć w zajęciach, które są przygotowane zgodnie z zaleceniami, a dodatkowo rozwijać swoje pasje i zainteresowania na różnorodnych kołach zainteresowań, które organizuje szkoła.

2. Wnioski:

1. Szkoła realizuje zadania wynikające z zapisów prawa oświatowego, dotyczące wspierania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

2. Zalecenia zawarte w opiniach i orzeczeniach wydawanych przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną są analizowane i respektowane.

3. Dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego tworzone są Indywidualne Programy Edukacyjno-Terapeutyczne (IPET), zespoły spotykają się co najmniej raz w semestrze dokonując wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia.

4. Uczniowie mają możliwość korzystania z szeregu zajęć dodatkowych: korekcyjno-kompensacyjnych, dydaktyczno-wyrównawczych, logopedycznych, rewalidacyjnych, konsultacji.

5. Prowadzone zajęcia w większości są zgodne z potrzebami uczniów oraz oczekiwaniami rodziców.

6. Szkoła ma bogata ofertę zajęć dydaktycznych i specjalistycznych skierowanych do uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się oraz uzdolnionych.

7. Uczniowie i ich rodzice korzystają z możliwości indywidualnych konsultacji i porad nauczycieli i pedagoga szkolnego.

8.Nauczyciele stosują różnorodne formy indywidualizacji pracy z uczniami posiadającymi specjalne potrzeby edukacyjne.

9. Każdy zainteresowany uczeń ma możliwość rozwoju swoich uzdolnień i zainteresowań.

10. Prowadzona jest współpraca z różnymi instytucjami wspierającymi pracę szkoły w zakresie wsparcia ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (poradnią psychologiczno – pedagogiczną).

3. Rekomendacje:

1. Przygotowując ofertę zajęć pozalekcyjnych na kolejny rok szkolny, rozpoznać potrzeby i oczekiwania uczniów i rodziców oraz wziąć pod uwagę godziny zajęć dodatkowych.

2. Nieustannie doskonalić metody pracy z uczniem.

3. Należy wypracować metody zachęcające uczniów do systematycznego udziału w zajęciach pozalekcyjnych.

4. Zachęcić rodziców do większego zaangażowani i współdziałania z nauczycielami, w celu zwiększenia efektywności procesu nauczania i pomocy udzielanej uczniom.

4. W bieżącym roku szkolnym 2021/2022 należy zwrócić szczególną uwagę na indywidualizację pracy wychowawczej oraz profilaktykę i promocję zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży:

- **Indywidualizacja pracy wychowawczej:**

- wyrównywanie szans edukacyjnych;

- rozwijanie motywacji uczniów do nauki;

- rozbudzanie aspiracji życiowych i przeciwdziałanie bierności społecznej;

- nabywanie umiejętności rozpoznawania i uwzględniania indywidualnych predyspozycji uczniów;

- kształtowanie postawy dokonywania świadomych wyborów, zgodnych z własnymi predyspozycjami.

- **Profilaktyka i promocja zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży:**

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej;

- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie), reintegracja;

- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy;

- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości;

- budowanie poczucia tożsamości religijnej i wspólnotowej;

- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom;

- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych;

- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców;

- dostarczanie rzetelnych wskazówek i informacji dotyczących dbania o szeroko rozumiany dobrostan;

- położenie nacisku na działania integrujące;

- skierowania do rodziców oferty pedagogizacji dotyczącej przeciwdziałania pojawieniu się zaburzeń u dzieci, informowania o możliwościach objęcia pomocą.

PROGRAM WYCHOWAWCZY

Całość zadania wychowawcy katolickiego zorientowana jest ku integralnej formacji człowieka, któremu otwiera się wspaniały horyzont odpowiedzi, jakie Objawienie chrześcijańskie daje na temat ostatecznego sensu samego człowieka, ludzkiego życia, historii i świata.

Świecki katolik świadkiem wiary w szkole, Kongregacja ds. Wychowania Katolickiego

Droga prowadząca do ulepszenia i uzdrowienia życia społecznego prowadzi poprzez doskonalenie człowieka.

• Praca wychowawcza w szkole katolickiej podporządkowana jest założeniu, że pierwszym Wychowawcą jest Jezus Chrystus. W związku z tym wszystkie działania wychowawcze winny być podporządkowane Jego nauce.

• Wychowawca ma świadomość, że poprzez pracę, którą pełni, realizuje swoje powołanie. Służąc wspólnocie szkolnej, służy przede wszystkim Bogu, tym samym dąży do zbawienia. Wierny głoszonym przez siebie prawdom, potwierdza je własnym życiem. Idąc śladami Kalasancjusza, będziemy uważali świadectwo naszego życia za pierwszy i szczególny środek ewangelizacji.

Reguły Zakonu Szkół Pobożnych (Pijarów), pkt. 108

ZAŁOŻENIA PRACY WYCHOWAWCZEJ

W Szkołach Pijarskich praca wychowawcza obejmuje wiele obszarów i uwzględnia:

Wymiar osobowościowy

Kształtowanie osobowości uczniów przez:

• ukazanie niepowtarzalności osoby ludzkiej;

• formację duchową – pracę Wychowawcy, Katechety, Duszpasterza;

• kształtowanie kultury osobistej;

• konieczność poznawania siebie poprzez naukę, umiejętne korzystanie z dóbr kulturalnych oraz środków masowego przekazu;

• wyrabianie poczucia godności i odpowiedzialności uzdatniającej do twórczego działania;

• prawidłowe rozumienie wolności jednostki, by człowiek świadomy własnej wartości rozumiał innych a otaczającą go rzeczywistość umiał właściwie wykorzystać do swego rozwoju;

• umiejętność obrony słusznych przekonań – własnych i cudzych;

• zdyscyplinowanie i samokontrolę;

• umiejętność pracy w zespole.

Wymiar wspólnotowy

• Kształtowanie świadomości, że życie w społeczeństwie jest wpisane w psychikę człowieka i dobro społeczne jest jednym z zadań życia ludzkiego.

• Poruszanie problematyki życia rodzinnego, zadań jej członków oraz przygotowanie do życia w małżeństwie – wychowanie prorodzinne.

• Kształtowanie postaw altruistycznych, eliminowanie egoizmu.

• Prawidłowe pojmowanie tolerancji, przy równoczesnym zwalczaniu pobłażliwości wobec zła i uczulenie na jednoznaczność pojęć. Niedopuszczanie do liberalizacji poglądów w najważniejszych dziedzinach życia.

• Umiejętność oceny czynów ze względu na ich przedmiot, okoliczności i dokonywanie poprawnych wyborów moralnych.

• Wdrażanie do wytrwałego działania szczególnie w sytuacjach trudnych.

• Umiejętność rozsądnego korzystania z dostępnych dóbr.

• Poszanowanie własności klasy, Szkoły, społeczeństwa.

Wymiar teologiczno-duchowy

• Szkoła z woli samego Założyciela uczestniczy w wychowawczym posłannictwie Kościoła, które polega na ukazywaniu wszystkim, a więc także Uczniom, drogi zbawienia a wierzącym ukazywaniu i udzielaniu życia Chrystusowego tak, aby okres życia w Szkole był kształtowaniem ducha, wiązał się ze wzrostem pobożności i dojrzałości religijnej, zgodnie z Pijarskim zawołaniem: Pietas et Litterae – pobożność i nauka. • Szeroko rozumiane duszpasterstwo.

Wymiar kulturowy

• Odwoływanie się do tożsamości narodowej opartej na kulturze łacińskiej i chrześcijańskiej – korzystanie ze źródeł naukowych, zabytków kultury pisanej, materialnej, poznawanie kultury u źródeł.

• Ukazywanie piękna kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą ludową własnego regionu.

FORMY PRACY WYCHOWAWCZEJ

Współpraca z Rodzicami

Wychowawca musi mieć na względzie, że wychowanie jest najlepszym dziedzictwem, jakie Rodzice mogą zostawić swoim dzieciom, stąd Jego funkcja służebna wobec tych, którzy oddają Mu swoje dzieci.

Mając na względzie współdziałanie z Rodzicami i tworzenie wspólnoty wychowującej: Uczniowie – Rodzice – Nauczyciele, Wychowawca podejmuje następujące formy pracy:

• Rozmowy indywidualne przy objęciu wychowawstwa w danej klasie, mające na celu poznanie wychowanka, jego możliwości, sytuacji zdrowotnej, warunków, w jakich żyje.

• Rozmowy indywidualne prowadzone w czasie całego pobytu Ucznia w Szkole, także na prośbę Rodziców – służą temu godziny konsultacji.

• Zebrania na początku roku, śródroczne i kończące okres nauki, służące omówieniu osiągnięć, wyników w nauce, zachowania Ucznia.

• Rodzice – niezależnie od wieku dziecka – usprawiedliwiają każdą nieobecność dziecka. W przypadku dłuższej choroby zgłaszają ten fakt telefonicznie lub osobiście.

• Współudział Rodziców w uroczystościach szkolnych – rozpoczęciu i zakończeniu roku, spotkaniu opłatkowym, szkolnych mszach świętych.

• Włączanie się Rodziców w codzienne życie Szkoły – pomoc i organizowanie imprez kulturalnych, zabaw.

• Wspólne wyjazdy na wycieczki klasowe w okresie jesienno-wiosennym.

• Formacja Rodziców na spotkaniach poprzedzających wywiadówki (formacja duchowa, zagadnienia z dziedziny pedagogiki, wychowania seksualnego).

Praca wychowawcza z Uczniem

Naczelnym zadaniem Wychowawcy jest prowadzenie Ucznia w świadomości, że sprawcą wszystkiego jest Bóg, w Nim jest największe dobro i do Niego należy odnosić wszystko, co nas spotyka.

Wychowawca podejmuje następujące formy pracy z Uczniem:

• Poznanie ucznia poprzez rozmowy, obserwację Jego reakcji, zachowań.

• Rozeznanie sytuacji rodzinnej, domowej.

• Kształtowanie osobowości z zaakcentowaniem jej niepowtarzalnego charakteru, uświadamianie konieczności ciągłej pracy nad sobą. Towarzyszenie w procesie dojrzewania ucznia.

• Odnoszenie się do Ucznia z przyjaźnią i szacunkiem, z równoczesnym stawianiem Mu wysokich wymagań. Uczenie takiej postawy w stosunku do innych.

• Dbałość o bezpieczeństwo, zdrowie, życie – dyżury przed lekcjami i podczas przerw; dyżury uczniów w czasie zajęć lekcyjnych.

• Przygotowanie do realizacji swojego powołania w dorosłym życiu.

• Walka z uzależnieniami – nikotyna, alkohol, narkotyki, sekty (włączenie specjalistów do współpracy ze Szkołą).

• Indywidualna pomoc w rozwiązywaniu trudności, zaradzanie sytuacjom konfliktowym.

• Właściwie pojęte dobro ucznia daje Wychowawcy prawo postawienia mu wymagań zgodnych z założeniami wychowawczymi Szkoły. W przypadku trudności próbuje rozwiązywać je wraz z uczniem. Gdy uczeń rezygnuje z współpracy i neguje podstawowe założenia Szkoły, wpływając destrukcyjnie na proces wychowawczy, Wychowawca musi zdecydowanie reagować, zgodnie z postawieniami Rady Pedagogicznej.

• Ocena postawy i zachowania ucznia uwzględniająca opinie osób uczących.

• Formułowanie opinii o uczniu umożliwiające mu staranie się o nagrody i stypendia instytucji pozaszkolnych.

• Wychowawca jest rzecznikiem klasy.

• W przypadku gdy Uczeń powierzy Wychowawcy swoje sprawy osobiste, Wychowawcę obowiązuje zachowanie tajemnicy w tej dziedzinie.

• Opieka nad uczniami i klasą na zajęciach poza Szkołą.

• Rozmowy, dyskusje, uroczystości klasowe, wspólne wyjścia do muzeum, kina, teatru, filharmonii, wycieczki.

• Przygotowanie do życia we wspólnocie z szczególnym wskazaniem, że dobro jednostki tkwi w dobru wspólnym. Wyrobienie umiejętności krytycznej oceny dokonujących się w państwie i społeczeństwie przemian.

• Wychowanie w duchu tradycji narodowej, kształtowanie świadomego patriotyzmu, umiłowania Boga i Ojczyzny przy zachowaniu szacunku dla innych kultur i religii, z uwzględnieniem cech charakterystycznych dla Szkoły Pijarskiej takich jak święta państwowe, kościelne, opłatek, Patrocinium (święto Szkoły), uroczystość przyrzeczenia klas pierwszych, konkursy związane z obchodzonymi rocznicami.

• Prowadzenie dokumentacji klasy.

Formacja wychowawcy

O wartości wpływu wychowawczego Nauczyciela decyduje zawsze to, kim jest on jako człowiek, jaka jest jego wartość wewnętrzna, jakie skupił w sobie bogactwa duchowe, bo – żeby dużo dać trzeba dużo mieć.

Maria Grzegorzewska

• Formacja duchowa Wychowawcy dokonuje się m.in. poprzez formy proponowane przez Szkołę – udział w cotygodniowych i wynikających z kalendarza liturgicznego mszach świętych, dniach skupienia, rekolekcjach, korzystanie z opieki duszpasterskiej.

• Wychowawca dba o podwyższanie swoich kwalifikacji zawodowych – lektury, seminaria, konferencje wychowawcze, praca w Zespole Wychowawczym Szkoły, udział w pracach Rady Szkół Katolickich (Komisja Wychowawców), Forum Szkół Katolickich na Jasnej Górze.

• Współpraca Wychowawców i nauczycieli nie pełniących funkcji wychowawczych.

• Wychowawca ucząc obiektywnego spojrzenia na otaczającą nas rzeczywistość może przekazywać swoje zapatrywania powstrzymując się jednak od propagandy politycznej.

Ideały wychowawcze Szkoły

• Szacunek dla własnej wiary i Kościoła.

• Tolerancja wobec mniejszości narodowych i religijnych.

• Szacunek dla pracy (także fizycznej).

• Szacunek dla prawa i praworządnej władzy.

• Szacunek dla rodziców i innych autorytetów społecznych.

- Uczciwość.
- Godność własnej osoby.
- Miłość i szacunek dla innych.
- Praca nad sobą i dążenie do doskonałości.
- Chrześcijańska hierarchia wartości.
- Zasady etyki chrześcijańskiej.
- Dbałość o nieustanny rozwój wiedzy.
- Wierność przyrzeczeniom i zobowiązaniom.
- Wolność odpowiedzialna.
- Kultura osobista.
- Wolność od nałogów.
- Szacunek dla życia rodzinnego i miłości małżeńskiej.
- Szacunek dla osób chorych i kalekich.
- Szacunek dla kultury (muzyka, sztuka, malarstwo, itp.).
- Umiejętność korzystania z masowej informacji.

PROGRAM PROFILAKTYCZNY

WPROWADZENIE:

Szkolny Program Profilaktyczny jest nieodłącznym elementem Idearium Szkół Polskiej Prowincji Zakonu Pijarów oraz Statutu Publicznej Szkoły Podstawowej Zakonu Pijarów im. Św. Józefa Kalasancjusza w Rzeszowie. Wspólnie z programem wychowawczym realizuje cele wychowawczo-opiekuńcze oraz profilaktyczne. Jest dostosowany do aktualnych potrzeb rozwojowych uczniów oraz całego środowiska szkolnego. Oddziaływania profilaktyczne skupiają się wokół zagadnień związanych z promocją zdrowego stylu życia, rozwijaniem postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi, umiejętności dokonywania świadomych wyborów, ograniczeniu czynników mających negatywny wpływ na zdrowie i życie człowieka. Nadrzędnym założeniem programu profilaktyki jest działalność Szkoły na rzecz zapobiegania wszelkim zachowaniom ryzykownym wraz z szeroko rozumianą interwencją w sytuacjach wymagających natychmiastowej reakcji na niepożądane zjawiska oraz zachowania uczniów.

Program profilaktyczny realizowany jest we współpracy z nauczycielami, innymi pracownikami szkoły, specjalistami pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz z rodzicami.

PODSTAWA PRAWNA:

Podstawą prawną do prowadzenia działań profilaktycznych w ramach Szkolnego Programu Profilaktycznego, stanowią:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r. (tj. Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.),
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela (tj. Dz.U. z 2014 r. poz. 191 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012 r. poz. 977 ze zm.),

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz.U. z 2003 r. Nr 26 poz. 226),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz.U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375 ze zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2012 r. poz. 124),
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 1996 r. Nr 10 poz. 55 ze zm.).

GŁÓWNE OBSZARY I KIERUNKI PROFILAKTYKI:

1. **<u>Bezpieczne środowisko szkoły:</u>**
   - Stosowanie „Szkolnego zestawu procedur".
   - Uczenie przestrzegania zasad bezpiecznego zachowania w Szkole oraz podczas wyjść klasowych określonych w regulaminach szkolnych.
   - Dyżury nauczycieli podczas przerw międzylekcyjnych.
   - Prawidłowa organizacja pracy w świetlicy szkolnej.
   - Utrwalanie zasad bezpieczeństwa na drodze.
   - Uczenie radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia.
   - Zapewnienie opieki służb medycznych nad rozwojem dziecka.
   - Przeciwdziałanie hałasowi w szkole.
   - Dostarczenie uczniom wiedzy dotyczącej udzielania pierwszej pomocy i form reagowania w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia.
   - Przeciwdziałanie agresji i przemocy rówieśniczej.
   - Uświadomienie rodzicom potrzeby kontroli aktywności ich dzieci w sieci Internet, związanych z nią zagrożeń oraz odpowiedzialności rodziców za działania ich małoletnich dzieci.
   - Wymiana informacji o postępach w nauce i zachowaniu.
   - Włączanie rodziców w procesy podejmowania decyzji w szkole oraz w ważne wydarzenia i działania na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły.
   - Doskonalenie umiejętności nauczycieli i specjalistów oraz innych pracowników Szkoły w zakresie bezpiecznego funkcjonowania w szkole, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

- Monitorowanie na terenie Szkoły miejsc postrzeganych przez uczniów jako niebezpiecznych.
- Bezpieczeństwo w Internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych.

2. **Diagnoza wstępna potrzeb rozwojowych uczniów:**
   - Obserwacja aktualnego stanu psychofizycznego uczniów.
   - Kierowanie uczniów z trudnościami dydaktyczno-wychowawczymi na badania psychologiczno-pedagogiczne.

3. **Opieka nad uczniem trudnym wychowawczo oraz uczniem z trudnościami w nauce:**
   - Udzielanie pomocy uczniom z trudnościami dydaktyczno-wychowawczymi.
   - Włączenie środowiska rodzinnego w rozwiązywanie bieżących problemów dydaktyczno-wyrównawczych.
   - Sprawowanie szczególnej opieki nad uczniami wymagającymi pomocy dydaktycznej i wychowawczej.
   - Zorganizowanie i prowadzenie zajęć rewalidacyjnych, dydaktyczno-wyrównawczych, kompensacyjno-korekcyjnych oraz specjalistycznych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na podstawie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznych.
4. **Opieka nad uczniem zdolnym:**
   - Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom zdolnym.
   - Rozwijanie uzdolnień uczniów na terenie szkoły.
   - Wspieranie i organizowanie udziału uczniów zdolnych w konkursach szkolnych, międzyszkolnych, wojewódzkich i ogólnopolskich.
   - Zorganizowanie i prowadzenie zajęć dla uczniów uzdolnionych na podstawie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznych.

5. **Profilaktyka zdrowotna:**
   - Organizacja wycieczek.
   - Realizacja imprez i wydarzeń okolicznościowych zgodnych z kalendarzem wydarzeń szkolnych.
   - Prowadzenie zajęć sportowych z uczniami, udział w zawodach sportowych.
   - Obserwacja uczniów pod względem higieny.
   - Kierowanie uczniów z grup dyspanseryjnych na konsultacje specjalistyczne.
   - Pogadanki i prelekcje na temat higienicznego trybu życia.
   - Udział uczniów w konkursach związanych z tematyką prozdrowotną.

- Poruszanie tematyki prozdrowotnej na lekcjach wychowawczych, przyrody, biologii, wychowania fizycznego, edukacji wczesnoszkolnej.
- Realizacja programu „Owoce w szkole".
- Realizacja programu „Mleko w szkole".

6. **Kształtowanie postaw społecznych:**
   - Przeciwdziałanie pojawieniu się zachowań ryzykownych u dzieci i młodzieży.
   - Integracja klasowa i szkolna.
   - Wzmacnianie roli rodziny.
   - Uczenie szacunku dla drugiego człowieka, uwrażliwianie na jego potrzeby.
   - Kształtowanie pozytywnych relacji rówieśniczych.
   - Wyeliminowanie niewłaściwego słownictwa wśród uczniów.
   - Kształtowanie gotowości szukania pomocy i znajomości bezpiecznych źródeł pomocy.
   - Zachęcanie uczniów do współdziałania w grupie rówieśniczej.
   - Udział w akcjach charytatywnych i działaniach wolontariatu jako forma rozwijania poczucia odpowiedzialności za innych.
   - Działania podnoszące poziom kultury osobistej uczniów.
   - Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców, budowanie pozytywnych relacji z uczniami i wychowawcami oraz ich rodzicami.
   - Doskonalenie umiejętności wychowawczych rodziców umożliwiających im budowanie pozytywnych relacji z dziećmi.

7. **Wspieranie rozwoju emocjonalnego i moralnego uczniów:**
   - Kształtowanie rozumienia oraz wyrażania własnych uczuć oraz konstruktywnego radzenia sobie z nimi.
   - Uczenie dzieci poszanowania wartości oraz odpowiedzialności za swoje zachowanie.
   - Uczenie dzieci przewidywania konsekwencji swojego zachowania.
   - Uczenie dzieci przeciwstawiania się presji grupy oraz relacji rówieśniczych.
   - Nauka skutecznego radzenia sobie ze stresem.
   - Kształtowanie poczucia własnej wartości, dokonywania samooceny.
   - Kształtowanie świadomości swoich mocnych i słabych stron.
   - Wspieranie dzieci i nauka radzenia sobie w trudnych sytuacjach rodzinnych.
   - Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli, wychowawców i rodziców jako osób modelujących oraz kształtujących zachowanie i postawy uczniów.

8. **Profilaktyka uzależnień:**
   - Uświadomienie zagrożeń związanych z różnymi uzależnieniami (od substancji psychoaktywnych, Internetu, gier komputerowych i in.)
   - Uwrażliwienie na konsekwencje postępowania niezgodnego z prawem.
   - Analiza tematyki w ramach zajęć edukacyjnych i przedmiotowych.
   - Organizowanie udziału w spektaklach profilaktycznych na temat przyczyn i konsekwencji używania środków uzależniających.

9. **Przeciwdziałanie przemocy:**
   - Stworzenie zespołu do spraw zapobiegania szkolnej przemocy w sytuacji zdiagnozowania występowania problemu na terenie szkoły.
   - Włączenie do akcji nauczycieli, rodziców, a także członków lokalnej społeczności.
   - Ocena skali i rodzaju problemu.
   - Opracowanie szkolnej polityki, która będzie zapobiegała powstawaniu zjawiska dręczenia.
   - Zorganizowanie dla nauczycieli i personelu szkoły odpowiednich szkoleń, które pomogą ten program urzeczywistnić.
   - Przekazanie uczniom wiedzy o tym, co to jest dręczenie.
   - Zmobilizowanie uczniów do czujności wobec zjawiska dręczenia.
   - Kontynuowanie i rozwijanie podjętych działań.

10. **Współpraca z rodzicami:**
   - Wzmacnianie i modelowanie prawidłowych relacji z rodzicami.
   - Motywowanie rodziców do aktywnego i sprawczego uczestnictwa w życiu społeczności szkolnej.
   - Wieloprofilowe wspomaganie rodziców w wywiązywaniu się z rodzicielskich obowiązków.
   - Wspieranie rodziców w sytuacjach kryzysowych.
   - Motywowanie do odpowiedzialności rodziców za proces wychowawczy własnych dzieci.

METODY I FORMY PRACY:

1. **Metody podające:**

- pogadanka
- opowiadanie
- opis
- historyjka obrazkowa

- anegdota

2. Metody problemowe:
- konwersacje
- metody aktywizujące typu inscenizacja, drama
- gry dydaktyczne
- dyskusja
- burza mózgów
- krąg uczuć
- rysunki
- uzupełnianie zdań
- spotkania edukacyjno-profilaktyczne

3. Metody praktyczne:
- ćwiczenia i działania oparte na konkrecie
- pokaz
- symulacja
- spotkania

4. Metody eksponujące:
- film
- ekspozycja

5. Metody programowane:
- z użyciem komputera
- z użyciem projektora i in.

6. Metody informacyjne:
- wykład
- pogadanka, prelekcja
- prezentacja filmów
- spotkanie ze specjalistą

7. Metody alternatywne:
- koła zainteresowań
- wycieczki
- happeningi, zawody sportowe

8. Metody interwencyjne:
- rozmowy indywidualne z uczniami
- rozmowy ze środowiskiem klasowym w obecności wychowawcy
- codzienne reagowanie na bieżącą sytuacje kryzysową
- interwencje w środowisku szkolnym ucznia

- interwencje w sytuacji kryzysu rozwojowego prowadzone przez specjalistę, wychowawcę, dyrektora
- pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi
- skierowanie do poradni specjalistycznych
- zaangażowanie rodziców ucznia w celu rozwiązania problemów rozwojowych i kryzysowych

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ PROGRAMU:

- Dyrektor Szkoły,
- wychowawcy klas,
- nauczyciele pozostałych przedmiotów,
- psycholog szkolny,
- pedagog szkolny,
- pielęgniarka szkolna,
- rodzice.

REKOMENDOWANE TEMATY DO REALIZACJI W POSZCZEGÓLNYCH GRUPACH WIEKOWYCH

Klasa 0	
ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNO-EMOCJONALNYCH	Celem zajęć jest rozwijanie umiejętności społeczno-emocjonalnych poprzez: - pogłębienie świadomości własnych uczuć, - uwrażliwienie na potrzeby i uczucia innych osób, - poznanie konstruktywnych sposobów wyrażania złości. - naukę radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, - uświadomienie sobie swojej roli w pomaganiu innym, - poznanie zasad dobrej współpracy z innymi. SCENARIUSZ 1 Temat: *Czego potrzebujemy, żeby czuć się dobrze?* Cel: - uświadomienie dzieciom, że mogą wpływać na samopoczucie innych

	SCENARIUSZ 2 Temat: *Przyjemne i nieprzyjemne uczucia* Cele: - uświadomienie dzieciom, że istnieją przyjemne i nieprzyjemne uczucia, - zrozumienie przez dzieci, że to, co się nam przydarza wpływa na nasze samopoczucie SCENARIUSZ 3 Temat: *Złość* Cele: - uświadomienie sobie przez dzieci, że każdy przeżywa złość, - zrozumienie, że mamy prawo wyrażać złość tak, by nie krzywdzić innych i siebie. SCENARIUSZ 4 Temat: *Jak mogę sobie poradzić, gdy ktoś mi dokucza?* Cele: - nauczenie dzieci sposobów reagowania na agresję ze strony innych, - nauczenie się proszenia o pomoc dorosłych, jako sposobu radzenia sobie z agresją. SCENARIUSZ 5 Temat: *Czy wolno skarżyć?* Cel: - zrozumienie przez dzieci różnicy miedzy skarżeniem, a informowaniem dorosłego w ważnych sprawach. SCENARIUSZ 6 Temat: *Jak pomóc innym?* Cele: - zwrócenie uwagi dzieci na rolę obserwatora w sytuacjach dokuczania, - pokazanie sposobów reagowania na dokuczanie innym. SCENARIUSZ 7 Temat: *Czy warto dokuczać innym?* Cel: - uświadomienie sobie przez dzieci naturalnych konsekwencji, jakie ponoszą osoby dokuczające innym SCENARIUSZ 8 Temat: *Przepraszanie* Cele: - uczenie dzieci odpowiedzialności z swoje zachowanie, - nauczenie się przez nie przepraszania innych. SCENARIUSZ 9 Temat: *Współpraca w grupie* Cele: - ustalenie zasad dobrej współpracy - uświadomienie sobie przez dzieci, że współpracując w grupie osiąga się lepsze efekty.

	SCENARIUSZ 10 Temat: *Rozwiązywanie konfliktów* Cele: - zwrócenie uwagi dzieci na obydwie strony konfliktu, - nauczenie dzieci konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów.
Przeciwdziałanie przemocy	Przekazanie dzieciom wiedzy na temat zagrożeń oraz rozwijanie umiejętności ochrony w sytuacjach wystąpienia zagrożenia przemocą. SCENARIUSZE: *1. Wiem, jak się czuję – cz. I* *2. Wiem, jak się czuję – cz. II* *3. Znam bezpieczne zasady – cz. I* *4. Znam bezpieczne zasady – cz. II* *5. Dobry i zły dotyk* *6. Moje ciało należy do mnie* *7. Nie lubię złych tajemnic* *8.Trudne sytuacje. Gdzie szukać pomocy?* Cele szczegółowe: • wzmocnienie w dziecku przekonania, że ma prawo czuć się bezpiecznie, • podniesienie umiejętności identyfikacji sytuacji niebezpiecznych i zagrażających, • przekazanie dziecku informacji o konieczności mówienia o zagrażającej sytuacji, • dostarczenie informacji dotyczących sposobów działania w trudnej sytuacji.

Klasa 1	
Uczestnictwo w grupie: • **rodzina,** • **grupa rówieśnicza, klasa szkolna;** **Rozumienie siebie i swoich uczuć, percepcja własnej osoby;**	Temat: *Bezpieczna szkoła* Cel: Pokazanie dzieciom miejsc niebezpiecznych w szkole, kształtowanie umiejętności przewidywania i unikania zagrożeń w najbliższym otoczeniu, identyfikowanie osób, które mogą pomóc w różnych sytuacjach Temat: *Jaki jestem?* Cel: Wzajemne poznanie dzieci, rozwój poczucia własnej odrębności i wartości, integracja grupy uczniów. Temat: *Obrazy z przeszłości* Cel: Wspomnienia z przeszłości, doświadczenie tego, w jaki sposób dzieci postrzegają siebie samych, oraz sposobu postrzegania przez otoczenie (kolegów i koleżanek), zwrócenie uwagi na szybkie dorastanie

Podobieństwa i różnice między ludźmi; **Porozumiewanie się z ludźmi;** **Konstruktywne rozwiązywanie problemów i konfliktów;** **Kształtowanie umiejętności mówienia „nie”;** **Zachowanie bezpieczeństwa w:** • **kontakcie z obcymi,** • **ruchu drogowym,** • **czasie zabawy,** • **czasie obsługi urządzeń gospodarstwa domowego,** **Dbanie o zdrowie swoje i innych ludzi:** • **poznanie własnego ciała,** • **higiena osobista i otoczenia,** • **organizacja pracy umysłowej i wypoczynku,** • **żywność i żywienie**	Temat: *Podobieństwa i różnice* Cel: Zwrócenie uwagi dzieci na to, że każde z nich ma coś wspólnego z innymi, kształtowanie poczucia własnej wartości Temat: *Moje intymne części ciała* Cel: Nauczanie dzieci rozpoznawania dotyku wstydliwego Temat: *Uwaga! Obcy* Cel: Kształtowanie pojęcia „obcy”, Uświadomienie uczniom tego, że miła osoba może być niebezpieczna Temat: *Nie wpuszczam obcych do domu* Cel: Kształtowanie u dzieci nawyku sprawdzania, kto chce wejść do ich mieszkania, wyczulenie na zachowania osób obcych, uświadomienie, że osoba zagrażająca bezpieczeństwu może być miła, może wyglądać przyjaźnie Temat: *Dobre i złe samopoczucie* Cel: Określenie różnic pomiędzy dobrym i złym samopoczuciem, identyfikowanie sposobów i osób, które mogą pomóc w poprawieniu złego samopoczucia Temat: *Co można, a czego nie można jeść?* Cel: Kształtowanie umiejętności rozróżniania produktów jadalnych i niejadalnych (szkodliwych) Temat: *Niebezpieczne zabawy cz. I, cz. II* Cel: Uwrażliwienie dzieci na niebezpieczeństwo, które mogą się pojawić w czasie zabawy, kształtowanie umiejętności przewidywania skutków swoich działań, promowanie pomysłów na bezpieczne spędzanie czasu wolnego
	Przekazanie dzieciom wiedzy na temat zagrożeń oraz rozwijanie umiejętności ochrony w sytuacjach wystąpienia zagrożenia przemocą poprzez:

Przeciwdziałanie przemocy	• wzmocnienie w dziecku przekonania, że ma prawo czuć się bezpiecznie, • rozwijanie umiejętności identyfikacji sytuacji niebezpiecznych i zagrażających, • przekazanie dziecku informacji o konieczności mówienia o zagrażającej sytuacji, dostarczenie informacji dotyczących prawa do zapewnienia pomocy w trudnych sytuacjach. Temat: *Emocje – znam, nazywam, rozpoznaję* Cel: Przekazanie dzieciom wiedzy i rozwijanie umiejętności rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji u siebie i u innych Temat: *Mówię głośno na co się nie zgadzam* Cele: Nauczenie dzieci, że są zachowania, które mogą im się nie podobać; nauczenie dzieci, że są zachowania, które mogą się nie podobać innym osobom; nauczenie dzieci bezpiecznej strategii reagowania i asertywnego mówienia „nie Temat: *Dobrze zrobisz mówiąc o tajemnicach, które cię niepokoją* Cel: Pokazanie dzieciom, że istnieją tajemnice; nauczenie dzieci rozpoznawania dobrych i złych tajemnic; pokazanie dzieciom, że istnieją osoby, którym można powiedzieć o trudnej sytuacji. Temat: *Moje ciało jest moje* Cel: Nauczenie dzieci, czym są miejsca intymne; nauczenie dzieci rozpoznawania sytuacji trudnych i właściwych reakcji w czasie ich zaistnienia.

Klasa 2	
Uczestnictwo w grupie: • **rodzina,** • **grupa rówieśnicza, klasa szkolna;** **Rozumienie siebie i swoich uczuć, percepcja własnej osoby;**	Temat: *Idę bezpiecznie do szkoły* Cel: Kształtowanie umiejętności bezpiecznego zachowania się w drodze do szkoły Temat: *Co zrobisz?* Cel: Zapoznanie dzieci z najczęstszymi spotykanymi sytuacjami zagrożenia ich bezpieczeństwa ze strony osób nieznajomych w miejscach publicznych, kształtowanie umiejętności zachowania się w takich sytuacjach Temat: *Bezpieczny dom* Cel: Kształtowanie nawyku dbania o własne bezpieczeństwo przy obsłudze sprzętu gospodarstwa domowego, utrwalanie zasad bezpiecznych zachowań

Podobieństwa i różnice między ludźmi; **Porozumiewanie się z ludźmi;** **Konstruktywne rozwiązywanie problemów i konfliktów;** **Kształtowanie umiejętności mówienia „nie”;** **Zachowanie bezpieczeństwa w:** • **kontakcie z obcymi,** • **ruchu drogowym,** • **czasie zabawy,** • **czasie obsługi urządzeń gospodarstwa domowego,** **Dbanie o zdrowie swoje i innych ludzi:** • **poznanie własnego ciała,** • **higiena osobista i otoczenia,** • **organizacja pracy umysłowej i wypoczynku,** • **żywność i żywienie**	Temat: *Moja rodzina* Cel: Uświadomienie dzieciom tego, co to jest rodzina, jakie są prawa, obowiązki i zadania członków rodziny Temat: *Głuchy telefon* Cel: Uświadomienie dzieciom cech dobrej komunikacji, ćwiczenie w przekazywaniu komunikatów werbalnych Temat: *Jak się czuje gdy jestem rozzłoszczony* Cel: Identyfikacja sposobów przeżywania pozytywnych i negatywnych emocji, kształtowanie poczucia akceptacji dla innych Temat: *Czy „inny” oznacza „gorszy”* Cel: Stymulowanie poczucia własnej odrębności i wartości, kształtowanie postawy tolerancji i akceptacji wobec odmienności innych ludzi, przeciwdziałanie konfliktom w grupie Temat: *Co mam w środku?* Cel: Poznawanie własnego organizmu, kształtowanie umiejętności współpracy Temat: *Co zrobić, żeby być zdrowym?* Cel: Przekazanie podstawowych informacji na temat zdrowia, zachowań prozdrowotnych i antyzdrowotnych Temat: *Łakomstwo się nie opłaca* Cel: Uświadomienie dzieciom konsekwencji łakomstwa oraz określenie różnic pomiędzy dobrym i złym samopoczuciem Temat: *Planowanie dnia* Cel: Zwrócenie uwagi dzieci na znaczenie planowania różnych zajęć w ciągu dnia dla zaspokojenia swoich potrzeb oraz dostarczenie wiedzy na temat odpoczynku i jego wpływu na prawidłowe funkcjonowanie organizmu Temat: *Higiena osobista człowieka* Cel: Kształtowanie postawy prozdrowotnej, a w szczególności rozwinięcie wiedzy i umiejętności niezbędnych do utrzymania higieny osobistej

Przeciwdziałanie przemocy	Przekazanie dzieciom wiedzy na temat zagrożeń oraz rozwijanie umiejętności ochrony w sytuacjach wystąpienia zagrożenia przemocą poprzez: • wzmocnienie w dziecku przekonania, że ma prawo czuć się bezpiecznie, • rozwijanie umiejętności identyfikacji sytuacji niebezpiecznych i zagrażających, • przekazanie dziecku informacji o konieczności mówienia o zagrażającej sytuacji, dostarczenie informacji dotyczących prawa do zapewnienia pomocy w trudnych sytuacjach. Temat: *Emocje – znam, nazywam, rozpoznaję* Cel: Przekazanie dzieciom wiedzy i rozwijanie umiejętności rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji u siebie i u innych Temat: *Mówię głośno na co się nie zgadzam* Cele: Nauczenie dzieci, że są zachowania, które mogą im się nie podobać; nauczenie dzieci, że są zachowania, które mogą się nie podobać innym osobom; nauczenie dzieci bezpiecznej strategii reagowania i asertywnego mówienia „nie Temat: *Dobrze zrobisz mówiąc o tajemnicach, które cię niepokoją* Cel: Pokazanie dzieciom, że istnieją tajemnice; nauczenie dzieci rozpoznawania dobrych i złych tajemnic; pokazanie dzieciom, że istnieją osoby, którym można powiedzieć o trudnej sytuacji. Temat: *Moje ciało jest moje* Cel: Nauczenie dzieci, czym są miejsca intymne; nauczenie dzieci rozpoznawania sytuacji trudnych i właściwych reakcji w czasie ich zaistnienia.

Klasa 3	
Uczestnictwo w grupie: • **rodzina,** • **grupa rówieśnicza, klasa szkolna;** **Rozumienie siebie i swoich uczuć, percepcja własnej osoby;**	Temat: *Wspólnota* Cel: Wzmocnienie poczucie przynależności do grupy Temat: *Bezpieczne skrzyżowanie* Cel: Pogłębianie rozumienia zasad bezpieczeństwa na drogach Temat: *Czy wiesz jak należy się zachować?* Cel: Podsumowanie i utrwalenie zasad bezpieczeństwa w ruchu Temat: *Jak spędzam swój czas wolny?*

Podobieństwa i różnice między ludźmi; **Porozumiewanie się z ludźmi;** **Konstruktywne rozwiązywanie problemów i konfliktów;** **Kształtowanie umiejętności mówienia „nie";** **Zachowanie bezpieczeństwa w:** • **kontakcie z obcymi,** • **ruchu drogowym,** • **czasie zabawy,** • **czasie obsługi urządzeń gospodarstwa domowego,** **Dbanie o zdrowie swoje i innych ludzi:** • **poznanie własnego ciała,** • **higiena osobista i otoczenia,** • **organizacja pracy umysłowej i wypoczynku,** **żywność i żywienie**	Cel: Uwrażliwienie dzieci na znaczenie wypoczynku dla zdrowia człowieka, promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego Temat: *Dbam o czystość w najbliższym otoczeniu* Cel: Kształtowanie nawyku dbania o czystość i porządek w najbliższym otoczeniu, poszerzenie zakresu wiedzy na temat zdrowotności człowieka Temat: *Ubieram się odpowiednio do pory roku* Cel: Dzieci uczą się dbać o zdrowie poprzez, odpowiedni do pory roku, dobór odzieży i obuwia Temat: *Mój jadłospis* Cel: Dostarczenie dzieciom podstawowej wiedzy na temat zasad tworzenia całodziennego jadłospisu Temat: *O porozumiewaniu się z ludźmi* Cel: Kształtowanie umiejętności efektywnego komunikowania, przekazywania i odczytywania sygnałów niewerbalnych Temat: *Rozpoznajemy swoje i cudze uczucia* Cel: Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania uczuć przeżywanych w różnych sytuacjach, akceptowanie uczuć przeżywanych przez inne osoby Temat: *Uczymy się odmawiać* Cel: Uświadomienie dzieciom tego, że w niektórych sytuacjach trzeba powiedzieć „nie", ćwiczenie umiejętności odmawiania Temat: *Rozbitkowie* Cel: Rozwiązywanie sytuacji trudnej, przygotowanie dzieci do podejmowania decyzji, wprowadzenie elementów negocjacji Temat: *Jak rozwiązywać konflikty? Cz. I, cz. II* Cel: Rozpoznawanie sytuacji konfliktowych oraz emocji przeżywanych w związku z nimi, kształtowanie umiejętności radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, łagodzenie wewnętrznych napięć emocjonalnych
Przeciwdziałanie przemocy	Przekazanie dzieciom wiedzy na temat zagrożeń oraz rozwijanie umiejętności ochrony w sytuacjach wystąpienia zagrożenia przemocą poprzez: • wzmocnienie w dziecku przekonania, że ma prawo czuć się bezpiecznie, • rozwijanie umiejętności identyfikacji sytuacji niebezpiecznych i zagrażających,

	• przekazanie dziecku informacji o konieczności mówienia o zagrażającej sytuacji, dostarczenie informacji dotyczących prawa do zapewnienia pomocy w trudnych sytuacjach. Temat: *Emocje – znam, nazywam, rozpoznaję* Cel: Przekazanie dzieciom wiedzy i rozwijanie umiejętności rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji u siebie i u innych Temat: *Mówię głośno na co się nie zgadzam* Cele: Nauczenie dzieci, że są zachowania, które mogą im się nie podobać; nauczenie dzieci, że są zachowania, które mogą się nie podobać innym osobom; nauczenie dzieci bezpiecznej strategii reagowania i asertywnego mówienia „nie Temat: *Dobrze zrobisz mówiąc o tajemnicach, które cię niepokoją* Cel: Pokazanie dzieciom, że istnieją tajemnice; nauczenie dzieci rozpoznawania dobrych i złych tajemnic; pokazanie dzieciom, że istnieją osoby, którym można powiedzieć o trudnej sytuacji. Temat: *Moje ciało jest moje* Cel: Nauczenie dzieci, czym są miejsca intymne; nauczenie dzieci rozpoznawania sytuacji trudnych i właściwych reakcji w czasie ich zaistnienia.

Klasa 4	
Uczestnictwo w grupie: • **rodzina,** • **grupa rówieśnicza, klasa szkolna;** **Rozumienie siebie i swoich uczuć, percepcja własnej osoby;** **Podobieństwa i różnice między ludźmi;** **Porozumiewanie się z ludźmi;**	Temat: *Jaki jestem?* Cel: Uświadomienie sobie swoich mocnych stron Temat: *Doceniam innych a inni doceniają mnie* Cel: Zwrócenie uwagi na sytuacje, w których inni nas doceniają i sytuacje, w których my doceniamy innych Temat: *Skąd wiemy, że przeżywamy uczucia i emocje?* Cel: Uczenie się rozpoznawania i nazywania uczuć Temat: *Dlaczego emocje są ważne?* Cel: Zwrócenie uwagi uczniom na związki pomiędzy uczuciami a zachowaniem Temat: *Kiedy jest mi smutno?* Cel: Nauka rozpoznawania stanu smutku i rozmawiania o sposobach radzenia sonie z nim Temat: *Trudne uczucie - złość*

Konstruktywne rozwiązywanie problemów i konfliktów; **Kształtowanie umiejętności mówienia „nie";** **Zachowanie bezpieczeństwa w:** • **kontakcie z obcymi,** • **ruchu drogowym,** • **czasie zabawy,** • **czasie obsługi urządzeń gospodarstwa domowego,** **Dbanie o zdrowie swoje i innych ludzi:** • **poznanie własnego ciała,** • **higiena osobista i otoczenia,** • **organizacja pracy umysłowej i wypoczynku,** **żywność i żywienie**	Cel: Uczniowie będą potrafili rozpoznać uczucie złości i opisać sytuacje, które wywołują złość Temat: *Jak możemy sobie radzić ze złością* Cel: Jak możemy radzić sobie ze złością? Temat: *Jak pomóc tym, którzy czują się odrzuceni* Cel: Uczniowie będą się zastanawiali nad tym, jak czuje się osoba odrzucona przez innych oraz nad tym, co może jej pomóc Temat: *Jak sobie radzić z przemocą* Cel: Uczniowie będą rozmawiali o sytuacjach, w których stosowana jest przemoc oraz szukali najlepszych sposobów zachowań Temat: *Jak sobie radzę klasie IV?* Temat: *Czasami podejmujemy ryzykowne decyzje* Cel: Uświadomienie uczniom potrzeby rozważania i sprawdzania konsekwencji swoich decyzji Temat: *Uczymy się odmawiać* Cel: Uczniowie będą uczyli się umiejętności odmawiania w sytuacjach zagrażających ich zdrowiu i bezpieczeństwu
Przeciwdziałanie przemocy	Przekazanie dzieciom wiedzy na temat zagrożeń oraz rozwijanie umiejętności ochrony w sytuacjach wystąpienia zagrożenia przemocą poprzez: • wzmocnienie w dziecku przekonania, że ma prawo czuć się bezpiecznie, • rozwijanie umiejętności identyfikacji sytuacji niebezpiecznych i zagrażających, • przekazanie dziecku informacji o konieczności mówienia o zagrażającej sytuacji, dostarczenie informacji dotyczących prawa do zapewnienia pomocy w trudnych sytuacjach. Temat: *Ja i emocje* Cel: Rozwijanie umiejętności rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji u siebie i u innych

	Temat: *Moje granice, moje terytorium* Cele: Przekazanie dzieciom wiedzy na temat pojęcia osobistych granic i ich znaczenia; rozwijanie umiejętności ochrony własnych granic oraz szanowania granic innych osób Temat: *Kto może mi pomóc?* Cel: Wzmocnienie w dzieciach zdolności identyfikacji sytuacji, o których należy porozmawiać z zaufanym dorosłym; rozwinięcie świadomości na temat trudności związanych z rozmową o zagrażających sytuacjach i możliwości ich przezwyciężania; identyfikacja cech zaufanych dorosłych i konkretnych osób, które mogą pomóc dziecku w trudnej sytuacji; dostarczenie wiedzy na temat możliwości anonimowej pomocy Temat: *Znam zasady* Cel: Wzmocnienie umiejętności rozróżniania sytuacji bezpiecznych i niebezpiecznych; zapoznanie dzieci ze strategiami bezpieczeństwa i kontekstami, w jakich można je zastosować

Klasa 5	
Uczestnictwo w grupie: • **rodzina,** • **grupa rówieśnicza, klasa szkolna;** **Rozumienie siebie i swoich uczuć, percepcja własnej osoby;** **Podobieństwa i różnice między ludźmi;**	Temat: *Kim jestem?* Cel: Uświadomienie sobie przez uczniów swojej wyjątkowości Temat: *Moje mocne strony* Cel: Rozwijanie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron i prezentowania ich innym ludziom Temat: *Jak sobie radzić z negatywnym myśleniem?* Cel: Uczenie uświadomią sobie związek pomiędzy poczuciem własnej wartości a tym, co myślą o sobie i nauczą się sposobów radzenia sobie z negatywnym myśleniem na swój temat Temat: *Kiedy czuje się samotny?* Cel: Zwrócenie uwagi uczniom na osoby, które czują się samotne oraz sposoby pomagania tym osobom

Porozumiewanie się z ludźmi; **Konstruktywne rozwiązywanie problemów i konfliktów;** **Kształtowanie umiejętności mówienia „nie”;** **Zachowanie bezpieczeństwa w:** • **kontakcie z obcymi,** • **ruchu drogowym,** • **czasie zabawy,** • **czasie obsługi urządzeń gospodarstwa domowego,** **Dbanie o zdrowie swoje i innych ludzi:** • **poznanie własnego ciała,** • **higiena osobista i otoczenia,** • **organizacja pracy umysłowej i wypoczynku,** **żywność i żywienie**	Temat: *Jak poradzić sobie ze strachem?* Cel: Nauka rozpoznawania stanu strachu i radzenia sobie z nim Temat: *Opanowywanie złości* Cel: Uczniowie będą potrafili rozpoznać uczucie złości i opanować ten stan Temat: *Moja rodzina* Cel: Uświadomienie uczniom, jaka jest ich rola w rodzinie i jakie znaczenie ma dla nich rodzina Temat: *Moje przyjaźnie* Cel: Uświadomienie sobie przez uczniów, co oznacza dla nich przyjaźń i jak mogą dbać o jej trwałość Temat: *Podejmowanie decyzji* Cel: Uczniowie będą zdobywali i ćwiczyli umiejętności ważne przy podejmowaniu decyzji Temat: *Rozwiązywanie problemu klasowego* Cel: Uczniowie nauczą się praktycznego rozwiązywania problemów klasowych Temat: *Rozwiązywanie problemów* Cel: Ćwiczenia innej strategii rozwiązywania problemów
Przeciwdziałanie przemocy	Przekazanie dzieciom wiedzy na temat zagrożeń oraz rozwijanie umiejętności ochrony w sytuacjach wystąpienia zagrożenia przemocą poprzez: • wzmocnienie w dziecku przekonania, że ma prawo czuć się bezpiecznie, • rozwijanie umiejętności identyfikacji sytuacji niebezpiecznych i zagrażających, • przekazanie dziecku informacji o konieczności mówienia o zagrażającej sytuacji, dostarczenie informacji dotyczących prawa do zapewnienia pomocy w trudnych sytuacjach. Temat: *Ja i emocje*

	Cel: Rozwijanie umiejętności rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji u siebie i u innych Temat: *Moje granice, moje terytorium* Cele: Przekazanie dzieciom wiedzy na temat pojęcia osobistych granic i ich znaczenia; rozwijanie umiejętności ochrony własnych granic oraz szanowania granic innych osób Temat: *Kto może mi pomóc?* Cel: Wzmocnienie w dzieciach zdolności identyfikacji sytuacji, o których należy porozmawiać z zaufanym dorosłym; rozwinięcie świadomości na temat trudności związanych z rozmową o zagrażających sytuacjach i możliwości ich przezwyciężania; identyfikacja cech zaufanych dorosłych i konkretnych osób, które mogą pomóc dziecku w trudnej sytuacji; dostarczenie wiedzy na temat możliwości anonimowej pomocy Temat: *Znam zasady* Cel: Wzmocnienie umiejętności rozróżniania sytuacji bezpiecznych i niebezpiecznych; zapoznanie dzieci ze strategiami bezpieczeństwa i kontekstami, w jakich można je zastosować

Klasa 6	
Uczestnictwo w grupie: • **rodzina,** • **grupa rówieśnicza, klasa szkolna;** **Rozumienie siebie i swoich uczuć, percepcja własnej osoby;**	Temat: *Dobre myśli o sobie* Cel: Uświadomienie sobie przez uczniów swoich mocnych i słabych stron Temat: *Moje problemy* Cel: Szukanie sposobów radzenia sobie ze swoimi problemami Temat: *Myśli, uczucia a zachowanie* Cel: Uświadomienie uczniom związków pomiędzy myśleniem, uczuciami i zachowaniem Temat: *Trudne uczucia* Cel: uczniowie będą uczyli się rozpoznawania trudnych uczuć i szukali skutecznych sposobów ich wyrażania

Podobieństwa i różnice między ludźmi; **Porozumiewanie się z ludźmi;** **Konstruktywne rozwiązywanie problemów i konfliktów;** **Kształtowanie umiejętności mówienia „nie";** **Zachowanie bezpieczeństwa w:** • **kontakcie z obcymi,** • **ruchu drogowym,** • **czasie zabawy,** • **czasie obsługi urządzeń gospodarstwa domowego,** **Dbanie o zdrowie swoje i innych ludzi:** • **poznanie własnego ciała,** • **higiena osobista i otoczenia,** • **organizacja pracy umysłowej i wypoczynku,** **żywność i żywienie**	Temat: *Jak poradzić sobie ze wstydem?* Cel: Nauka rozpoznawania wstydu i radzenia sobie z nim Temat: *Jak się zmieniamy* Cel: Uświadomienie uczniom, że rozwój jest procesem i że każda osoba ma swoje własne tempo rozwoju Temat: *Jak zrozumieć co przeżywają inni* Cel: Pojęcie empatii – nauka praktycznego stosowania Temat: *Pomaganie innym* Cel: Sposoby pomagania innym w trudnych sytuacjach Temat: *Namawianie* Cel: Uczniowie będą uczyli się jak rozpoznawać różne sposoby namawiania Temat: *Uczymy się odmawiać* Cel: Ćwiczenie umiejętności odmawiania Temat: *Sposoby rozwiązywania konfliktów* Cel: Poznawanie strategii zachowań w sytuacjach konfliktowych
Przeciwdziałanie przemocy	Przekazanie dzieciom wiedzy na temat zagrożeń oraz rozwijanie umiejętności ochrony w sytuacjach wystąpienia zagrożenia przemocą poprzez: • wzmocnienie w dziecku przekonania, że ma prawo czuć się bezpiecznie, • rozwijanie umiejętności identyfikacji sytuacji niebezpiecznych i zagrażających, • przekazanie dziecku informacji o konieczności mówienia o zagrażającej sytuacji,

	dostarczenie informacji dotyczących prawa do zapewnienia pomocy w trudnych sytuacjach. Temat: *Ja i emocje* Cel: Rozwijanie umiejętności rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji u siebie i u innych Temat: *Moje granice, moje terytorium* Cele: Przekazanie dzieciom wiedzy na temat pojęcia osobistych granic i ich znaczenia; rozwijanie umiejętności ochrony własnych granic oraz szanowania granic innych osób Temat: *Kto może mi pomóc?* Cel: Wzmocnienie w dzieciach zdolności identyfikacji sytuacji, o których należy porozmawiać z zaufanym dorosłym; rozwinięcie świadomości na temat trudności związanych z rozmową o zagrażających sytuacjach i możliwości ich przezwyciężania; identyfikacja cech zaufanych dorosłych i konkretnych osób, które mogą pomóc dziecku w trudnej sytuacji; dostarczenie wiedzy na temat możliwości anonimowej pomocy Temat: *Znam zasady* Cel: Wzmocnienie umiejętności rozróżniania sytuacji bezpiecznych i niebezpiecznych; zapoznanie dzieci ze strategiami bezpieczeństwa i kontekstami, w jakich można je zastosować

Klasa 7	
Uczestnictwo w grupie: • **rodzina,** • **grupa rówieśnicza, klasa szkolna;** **Rozumienie siebie i swoich uczuć, percepcja własnej osoby;**	*I Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć*: 1. Oczy, głowa, serce 2. Przekazywanie swoich uczuć i potrzeb 3. Sposoby porozumiewania się 4. Słuchanie i odbieranie innych 5. Stres

Podobieństwa i różnice między ludźmi; **Porozumiewanie się z ludźmi;** **Konstruktywne rozwiązywanie problemów i konfliktów;** **Kształtowanie umiejętności mówienia „nie”;** **Zachowanie bezpieczeństwa w:** • **kontakcie z obcymi,** • **ruchu drogowym,** • **czasie zabawy,** • **czasie obsługi urządzeń gospodarstwa domowego,** **Dbanie o zdrowie swoje i innych ludzi:** • **poznanie własnego ciała,** • **higiena osobista i otoczenia,** • **organizacja pracy umysłowej i wypoczynku,** • **żywność i żywienie**	*II Uczestnictwo w grupie:* 1. Jak możemy skutecznie pomagać 2. Pomaganie 3. Jestem członkiem grupy 4. Podwójne wzorce zachowań *III Rozwiązywanie problemów:* 1. Problemy emocjonalne, społeczne i zdrowotne 2. Jaka jest twoja decyzja? 3. Trudne sytuacje *IV My i środki uzależniające:* 1. Doświadczenie – rozrywka – nadużywanie 2. Skąd czerpiemy wiadomości? 3. Wpływ reklamy na używanie szkodliwych substancji 4. Poszukiwanie informacji
Przeciwdziałanie przemocy	Przekazanie dzieciom wiedzy na temat zagrożeń oraz rozwijanie umiejętności ochrony w sytuacjach wystąpienia zagrożenia przemocą poprzez: • wzmocnienie w dziecku przekonania, że ma prawo czuć się bezpiecznie, • rozwijanie umiejętności identyfikacji sytuacji niebezpiecznych i zagrażających, • przekazanie dziecku informacji o konieczności mówienia o zagrażającej sytuacji, dostarczenie informacji dotyczących prawa do zapewnienia pomocy w trudnych sytuacjach. Temat: *Ja i emocje* Cel: Rozwijanie umiejętności rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji u siebie i u innych Temat: *Moje granice, moje terytorium* Cele: Przekazanie dzieciom wiedzy na temat pojęcia osobistych granic i ich znaczenia;

	rozwijanie umiejętności ochrony własnych granic oraz szanowania granic innych osób Temat: *Kto może mi pomóc?* Cel: Wzmocnienie w dzieciach zdolności identyfikacji sytuacji, o których należy porozmawiać z zaufanym dorosłym; rozwinięcie świadomości na temat trudności związanych z rozmową o zagrażających sytuacjach i możliwości ich przezwyciężania; identyfikacja cech zaufanych dorosłych i konkretnych osób, które mogą pomóc dziecku w trudnej sytuacji; dostarczenie wiedzy na temat możliwości anonimowej pomocy Temat: *Znam zasady* Cel: Wzmocnienie umiejętności rozróżniania sytuacji bezpiecznych i niebezpiecznych; zapoznanie dzieci ze strategiami bezpieczeństwa i kontekstami, w jakich można je zastosować

ZASADY EWALUACJI PROGRAMU

Ewaluacja bieżącego programu polega na systematycznym monitorowaniu oraz gromadzeniu informacji na temat prowadzonych oddziaływań w celu ich modyfikacji i podniesienia skuteczności programu profilaktycznego.

Ewaluacja przeprowadzona będzie poprzez:

- obserwację zachowań wszystkich uczniów oraz zachodzących w tym zakresie zmian
- analizę zgromadzonej dokumentacji specjalistycznej
- przeprowadzeniu ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, nauczycieli oraz rodziców
- rozmowy z rodzicami
- analiza przypadków „Case study”

Ewaluacja programu będzie przeprowadzona w każdym roku szkolnym przez zespół ds. ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktycznego powołanego przez Dyrektora szkoły.

Zadaniem Zespołu ds. Ewaluacji będzie opracowanie planu ewaluacji z uwzględnieniem organizacji badań oraz wyników, które będą przedstawione w formie raportu ewaluacyjnego Radzie Pedagogicznej oraz Radzie Rodziców.

Szkolny Program Profilaktyczno - Wychowawczy został uchwalony przez Radę Pedagogiczną w dniu 14.09.2021.